

Posudek vedoucího bakalářské práce Romana Galoviče

„Rituální léčba u Navahů“

předkládané v roce 2016 na Ústavu filosofie a religionistiky FF UK

Práce si klade za cíl zmapovat a interpretovat základní léčebné rituály Navahů, a to jak rituály tradiční, tak peyotovou léčbu v rámci Native American Church. Toto se sice na první pohled pro bakalářskou práci jeví jako nemalé sousto, nicméně autor má k takto širokému záběru dobré důvody: nejde mu jen o předvedení toho, jak léčebné rituály fungují, ale právě i o porovnání dvou různých léčebných tradic, které vznikly v rámci jedné kultury v odlišných sociálních situacích. Tento kontrast autor interpretuje z perspektivy modelu grid & group antropoložky Mary Douglas.

1) *Struktura argumentace (8 bodů)*

Struktura argumentace byla jedním z největších oříšků, s nímž se autor musel vypořádat. Jelikož práce pokrývá tak široké spektrum témat, bylo velké riziko, že se je na omezené ploše nepodaří rovnoměrným způsobem probrat všechna. Autor se nicméně s tímto rizikem vypořádal velmi zdatně. Všechna témata pojednává v maximální stručnosti, ale přitom práce nepůsobí povrchně a umožňuje poměrně hluboký vhled do kultury a rituálů Navahů. Autor navíc velmi dobře reflektuje všechny meze, které ze zvolené koncepce práce plynou, a dokáže se elegantně pohybovat v jejich rámci. Všechny vytčené cíle se autorovi nepochybně podařilo dosáhnout. Celková struktura práce je přehledná a je snadné se v ní orientovat. Text se dobře čte a je naprosto srozumitelný.

2) *Formální úroveň (7 bodů)*

Formální úroveň je velmi dobrá. Syntaxi bibliografických odkazů nelze nic vytknout, jazykově je práce pěkná (nakolik jsem schopen to ve slovenštině posoudit), pár překlepů a drobných chybiček typu přebytečných mezer jsem v ní sice našel, ale jejich množství je jen malé.

3) *Práce s prameny (8 bodů)*

Autor nemá žádnou bezprostřední znalost kultury Navahů a čerpá pouze ze sekundární literatury. To je nicméně na úrovni bakalářské práce zcela adekvátní, neboť jen sotva bychom po něm mohli v této fázi požadovat terénní výzkum na jiném kontinentě. Jelikož Navahové nejsou kulturou literární, není žádným prohrěškem ani neznalost jejich jazyka. Autor sice s navažskou terminologií místy pracuje, ale pouze na velmi základní rovině klíčových pojmů, v nichž se (nakolik jsem schopen to posoudit) lze zorientovat pouze na základě sekundární literatury.

Použitá sekundární literatura je velmi kvalitní a autor ji podle všeho dobře zná, ať už jde o práce věnované Navahům, nebo o literaturu k interpretaci léčebných rituálů.

4) *Vlastní přínos (8 bodů)*

O vlastním přínosu není pochyb. Autor sice při všech svých výpovědích o kultuře a rituálech Navahů musí čerpat ze sekundárních prací, nicméně skládá je v originální celek, a především je soustavně zajímavě interpretuje, čímž na ně vrhá nové světlo. Celkově patří k nejsilnějším stránkám práce právě autorova schopnost silných syntéz a propojování pohledů, které běžněji potkáváme spíše izolovaně. To lze možná nejlépe ukázat na jeho práci s interpretacemi léčebných rituálů či rituálů obecně: v práci je využito velké množství různých teorií a přístupů, které společně přispívají ke komplexnímu pohledu na navažské rituály, aniž by výsledek budil dojem jakékoli neorganické splácaniny. Naopak si čtenář odnáší spíše dojem, že navažské rituály tvoří nesmírně mnohohvrstevnatý a komplexní celek, který lze smysluplně zpřístupnit právě jen tím, že se na něj díváme z různých teoretických úhlů.

5) *Obecný přesah práce (8 bodů)*

Práce je přímo nabita různými obecnějšími religionistickými postřehy: pracuje s řadou teorií léčebných rituálů, s kosmologickými modely Mary Douglas, s teorií metafory i s fenomenologií. Autor zároveň všechny tyto přístupy používá maximálně ekonomicky, tj. nepouští se do žádných rozvleklých teoretických exkursů a používá všechny teorie k tomu, aby s jejich pomocí vrhal světlo na interpretovaný materiál, na což mu často stačí jen jeden odstavec, či dokonce jen několik vět. Z nich je ale patrné, že autor má používané teorie dobře nastudované a dovede s nimi dovedně a efektivně zacházet. V tomto ohledu je v mých očích práce modelovou ukázkou toho, jak má dobrá religionistická interpretace vypadat.

Práce splňuje všechny nároky kladené na bakalářskou práci, a proto ji navrhuji přijmout k obhajobě a hodnotím ji 39 body, tj. jako *výbornou*.

V Praze, 5. 6. 2016

Doc. Radek Chlup, Ph.D.